

SZÉKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap.
Megjelenik hetenként kétszer: csütörtökön és vasárnap.

Kézdi-Vásárhely, 1901. szeptember 8.

Vasárnap.

XX. évfolyam. 71. szám.

Előfizetési árak:
Égész évre 10 korona. Félévre 5 korona.
Negyedévre 2 korona 50 fillér.
Egyesszám ára 10 fillér.

A lap szellemi részét illető közlemények, Vajna
Károly szerkesztőhöz, az előfizetési és hirdetési
pénzek ifj. Jancsó Mészáros könyvnyomdájába küldendők.

Hirdetmények díja:
4 hasábos petítorért, vagy annak helyéért 10 fillér.
Nyílttér sora 30 fillér.
A hirdetmények s nyíltterek díja előre fizetendő.

Mulófélben.

Budapest, 1901. szeptember 4.

Mint a megjavult bűnös, úgy hal meg ez az országgyűlés békességben az emberekkel és a tulajdon lelkiismeretével. Akármivel lehetett is vádolni, végül mindent megtett, hogy a közvélemény előtt a legjobban igazolja magát: megvezekeltet bemooskolt eredetért, minden örült cselekedetért. A kuriai bíráskodás választási ügyekben és az oly szigorú összeférhetlenségi törvény a nagy engesztelő áldozatok, melyeket bemutatott, és amint jobb tulajdonságait magasabb hajlamait Széll Kálmán felkeltette s közérdekben használta, politikai, társadalmi és gazdasági téren gazdag és hasznos szolgálatokat tett a hazának. Erői immár kimerültek és Széll Kálmán feladta neki az utolsó kezdetet: folyó hó 9-én trónbeszéddel feloszlatták az országgyűlést. Néhány napig még működik tehát, de e működések csak aféle reflexmozdulatok, melyek az agoniában mennek végbe. Ha a kvótakérdésben a királyi döntést tudomásul kell vennie s az ellenzék vergődő heveségbe lovalja magát bele, csak értelmetlen és szellemtelen ajkmozgásokkal, fantasz-

tikusan együvéfűzött szavakkal van dolgunk, melyek rég meg vannak czáfolva, még elhangzásuk előtt. Olyantól kérdezik itt a véleményét, kit már megragadott a halál angyala; persze mit sem nyomó véleményét oly ügyben, melyet megválogtatni nem képes, és a felelet egy utolsó, hörgő lélegzetvétel.

Az országgyűlés gyászolókat, hogy maga után és — örökösöket. A gyászolók azok, kik a jövőre mandátum nélkül való állapottól félnek; boldog örökösöknek azok tartják magukat, kik választóik tántoríthatatlan bizalmától körülhizelegve reménylik, hogy ismét mint képviselők vonulnak be az új Házba. Nem sokára elválik, mely esetekben kombinált helyesen a félelem, melyekben a remény; de az az egy már ma is megdönthetetlen bizonyosság, hogy a szabadelvűségnek semmiféle hatalom csorbulástól sem kell tartania, hála a nemzet belátásának és hangulatának. Hogy pedig alapjában véve honnan ered ez, ki terjesztette ki s erősítette meg ezt a belátást, ki tartotta ébren, ki erősítette s tette tartóssá ezt a hangulatot: erre minden hazafiasan érző, minden elfogulatlanul gondolkozó csak azt felelheti, hogy az főképpen Széll Kálmán és a vezetése alatt álló kormány

n működésétől ered. Ezért hangzott úgy az a lendületes bucsuztató beszéd, melyet Széll Kálmán, Szilágyi Dezső dicsőséges emlékezetére rögtönzött, mint új választási jelszó. Az önzetlen hazaszeretetnek, a tántoríthatatlan ragaszkodásnak a polgári szabadsághoz és kulturális haladásához, a részrehajlatlan, kiméletlen csatázásnak mindazért, amit az igazság és erkölcs követelményeként mindenki kell, hogy érinthetetlen szentnek tartson, ez a lelkesült dicsőítése nem egyéb, mint részletezett kifejtése Széll Kálmán „jog, törvény és igazság” jellegének. Valóban ezek a legerősebb garanciai a szabadelvűség csorbitatlan uralmának, győzelmének.

A királyi döntés a kvótaügyben. A képviselőház elintézte a kvótaügyben történt királyi döntésről szóló jelentést. Az ellenzéki szónokok persze bebizonyítani iparkodtak, hogy nem forog fenn a kiegyezési törvényben kikötött az az eset, melyben a királynak kell döntenie. Széll Kálmán miniszterelnök azonban a szigorú logika éles fegyverével mutatta ki az ellenzéki érvelés tarthatatlan voltát, mire a jelentést névszerint szavazásban 112 szavazattal 35 ellen elfogadták. Az ülés végén két interpelláció is volt, melyek közül Erust doktoré a néppárti új képviselő keltett érdeklődést annyiban amennyiben tudott dolog, hogy az országgyűlési

TÁRGZA.

Játékok.

— Irta Móra István. —

(Folyt. és vége.)

V.

Az istentagadó nagy laptá csakugyan nem volt játszani való. Ha felugrott igen: faágon akadt; ha elszaladt, beszorult az istenfa kerítés tuskós ágai közé. Szerencse, hogy ott őrzötte a kertész fia, Gábor a vakondokat, hogy mikor tur? — alávágó kis kapa is volt a kezégyében, csak a vakondok ebadta, hagyta a turást mindig éjszakára — elég az hozzá, hogy Gábor mielőtt az ifurat kiheztá volna az ördög, nagy meguntában bugattyut faragott feketehaju, fehérbélű keményfából. Hogy a kis ezinege a nagy laptával a kertben megjelent, Gábor zsebbe tette a félíg kész bugattyut, a bieskát, s leste mire mehet az a vékonylábu gyerek, avval a nagy, igen vastag jószággal s nagy gyönyörűsége telt benne, hogy a laptá olyannyira a maga gazdája, hogy tisztára a maga szándékát követi, nevette is hangosan.

Gézuka akkor vette észre a kertészgyereket, nyomban rá is hujjantott a felsőbbbség legmagasabb löhátjáról:

— Hé! Minek is hínak? te kertészgyerek, jőjj, mássz föl a laptámért erre a számár fára...

— Körtefa, ifiur, körtefa...

— Mit keresem én azt most, csak credj föl a laptámért.

Gábor megrángatta a vállait:

— Hátha nem mék föl?
Az urfi kész volt a felelettel:
— Akkor pofonütlek. Elesapom az apádat...

Érted!

A kertészgyerek kiköpte a mérget s elnevette magát:

— Vagy úgy... Nohát lepiszkálom a laptát...

Eh, mit piszkáljam, megrázom a fát, ugysis leesik...

— Ja? Te olyan erős vagy? No nézzük, mert én nem tudok várni.

Gábor neki fogott a fának, hogy megrázza, de még egyszer visszanevette.

— Mit nevétsz? Nem akarom, hogy nevéss!

A vaskos fiu, időre majd egy az urfival, megrázta a növendék körtefát, s a ezímeres laptá kirepült az útra. Akkor felelt csak Gézukának:

— Azt nevettem, ha maga engem bolondjából megütött volna...

A fiók meghökken:

— Aztán?

— Aztán azóta huzná egyikünk a másikat ezen a kavicsos úton?

— Huzná?

— De pedig lábánál fogva.

— Na várj, most már megmondalak azért is...

Avval elgurította a laptát, s akkor szorult az be a krisztusfa-kerítés alá, hogy ruhaveszedelem nélkül, kézhasogatás híján végkép nem akart kijönni. Megint Gáborhoz kellett folyamodni:

— Hé, minek is hívnak? Gábor gyere csak, vedd ki még egyszer a laptámat. Ez a számár fa nem adja ide.

— Krisztusfa az, hallja krisztuskoronafa.

— Bánom is én. De a laptámat akarom, akarom!

— Hát akarja. Hívogassa szépen... Osalgassa: gyere ki, gyere ki szép kis laptám...

— Mit? Te gorombáskodol?

— Sose én. Engem olyankor apám megver.

— Jól teszi... De nekem a laptámat kivedd!

A kertészgyerek leült, előszedte a bieskáját meg a félbehagyott bugattyut, s félvállról felelt.

— Nem érek én arra rá, meg más dolgom is van. A vakondokra is vigyáznék, a bugattyumat is csinálnám.

— A vakondok, ugy-e egy állat?

— Ha csak egy volna, de száz is van az eperágyak közt.

— Hát a másik a mi a kezédbe van.

— Ez lesz a bugattyu ez a darab ustornyél, akkorka, mint az ujjam...

— És ezért nem veszed ki a laptámat, te, paraszt?

— Nem ezért nem, biz én. Csak ez most előbbvaló.

— És ha kirugom a kezédből ezt a kis fát.

— A bieskát csak nem rugja ki?

— Éles az?

— Tegnap köszörültem... Azért fogja így

ezt a viselt somfadarabot

— Somfa? Az olyan savanyu? Mi?

— Én még nem kóstoltam... Hanem az bizonyos, hogy a bieskám beletörhet.

Gézuskát ez kapta meg és guggoltatta le a fiu elé, ez a gondolat, hogy eltörhet a bieskája neki. Bárcsak eltörne...

Gábor azonközött kilágyékolta a fadarab derekát, hogy kevesebbet kölljön rajta furni. Az egyik völgyeletbe odaillesztette a bal mutató ujtát, a másikban elkezdte a bieskát forgatni hogygyel sebes de gyengén. Mikor a mutatóujj megérezte a bies-

néppárt sokat ígér magának a legújabb tagjától, ki-nek első fellépését előző zsaljal kísérte. Erust dr. vá-lasztóinak közigazgatási üldözését panaszolta föl a választás után. Néhány állítólagos tényre hivatko-zott, melyek azonban már első hallásra kétséget keltek, de azt el kellett ismernie, hogy maga a választás kifogástalan volt. Széll Kálmán magvas humorral fűszerezett válaszában kijelentette, hogy az említett üldözéseket a választási harcokban fel-hevült fantáziával felékesítve megtörtént tények-ként adták elő az újoncz képviselőnek, de ettől el-tekintve, a vizsgálatot elrendeli s annak eredmé-nyéhez képest fog eljárni.

Városi, községi ügyek.

— Kérdésárhely város képviselőinek 83. közgyűléséből. —

Városunk képviselőtestülete — mint lapunk múlt számában jeleztük — szeptember 4-én tartotta meg 83. rendes közgyűlését Dr. Török Andor pol-gármester vezetése mellett.

Az előző rövid megnyitás után Kovács D. a-niel pénztáros előadása mellett beható tárgyalás alá került a város 1902. évi költségvetése. A tárgyalásban részt vettek elnökök s előadón kívül, Nagy Károly, ifj. Kovács János, Nagy Béla, Benkő Lajos, Bodó Gergely, Kőltő Mózses, Nagy Ferencz L. fia. A képviselő a költségvetést 112.404 korona 20 fillér, bevétellel, 112.364 korona 86 fillér, ki-adással s 39 korona 34 fillér pénzmaradvánnyal el-fogadta.

A szesz-, bor- és hufogyasztási adópótlék szedésének megújításából szóló előterjesztés után polgármester kihirdette, hogy a városi szerve-zeti szabályrendelet, valamint, hogy a város 1900-ik évi számadása törvényhatósági jóváhagyást nyert.

Tárgyaltatták a vármegyei árvaszek elnökének át-írata alapján a városi gyámpénztári tartalékalap hováfordítása tárgyában alkotott tanári határozat. A képviselő elfogadta a tanács javaslatát, hogy a gyámpénztári tartalékalapból az „Elszétet” árvaleány nevelő intézet s a háromszékvármegyei fiúárva sze-retotház javára a város közönsége egy-egy 2000 ko-ronás alapítványt tegyen s a fennmaradó összeget szegény gyermekek ruházatára fordítja. Ezzel kapeso-ltban kimondta a képviselő, hogy az árvaleány nevelő intézetnek eddig adott 100 frt segély fizeté-sét beszünteti.

Hajdó Ödön állami állatorvos községi termé-szetű teendőinek (a vásárfelügyelet s a vágóhídi biz-tosi teendők) díjazásában évente 500 koronát fizet, valamint megszavazta az iparos tanoncziskola fel-ügyelő bizottságának indokolt felterjesztésére az is-kolának a múlt évben felmerült 128 korona hiány fedezésére szükséges összeget.

A rendőrfelügyelési személynének fizetése-mélés iránti kérését ez idő szerint nem találta telje-síthetőnek a képviselő, de kimondta, hogy jövő évre fizetési fokozatokat fog létesíteni, a melybe a rendőrök szolgálati éveik arányában fognak előlép-tettetni.

Szavazattöbbséggel elhatározta a képviselő, hogy az 1092. évre a város kiadásainak fedezésére 25% pótdadót fog beverni az általános jövedelmi adó után. Itt 5% könnyítés van az adózó polgárságon, mivel e ezímen a múlt évben 30% szedették.

A tűzoltó parancsnokságnak előterjesztésére elhatározta a képviselőtestület, hogy az egyesület-nek új szertár helyiséget építtet, az elavult tüzen-dészet szabályrendelet helyett újnak készítésével a tanácsot megbizta s végül a tűzoltó-egyleti zenekar vezetőjének eddig adott 600 korona segélyt, jövőre — ugyancsak ezen célra — a tűzoltó egyesület-nek adja.

A számvévi teendőknek évi 200 korona tisztele-t-díjmellett való felvételére a képviselő Lakatos Kálmán érettségi vizsgázó irnokot alkalmazta azon kikötéssel, hogy a az államszámvitelani vizsgát köteles egy év alatt letenni.

Az iparos tanoncziskola felügyelő bizottságá-nak múlt évi jelentését örömdetes tudomásul vette a képviselő s a felügyelő bizottságba Dr. Török Andor polgármestert egyhangulag bevalasztotta.

Az állami elemi iskola teleknek bekerítése iránt tett gondnoksági előterjesztésre azt határozta a kép-viselő, hogy azt teljesíteni az állam köteles a fenn-álló szerződés értelmében.

Hogy a város az erdőterjesztési szini körületbe be-lépett jóváhagyó tudomásul vétetett.

A kávé s vendéglős-ipar szabályrendeletéről, valamint a kőműnyesprési szabályrendeletéről szóló jelentések tudásul vétele után a tanács javaslatára kimondta a képviselőtestület, hogy a Kossuth és Csernátóti ut összeszőgellésénél lévő Janosó Sámuel (Péteré) féle telket a város céljaira kisajátítja s a végett a szükséges intézkedések megtételére a ta-nácsot utasította. Kapcsolatban meleg köszönettel fogadta Bándy István képviselőnek azon nemes gondolkodásról tanuskodó ajánlatát, hogy a kisajá-

titandó telek szomszédságában levő, mintegy 2500 — 3000 korona értékű kert részt a Janosó Sámuel-féle telek kisajátítása esetén teljesen díjmentesen a vá-roznak adja örök tulajdonul, ezáltal előmozdítani akarván, hogy a városnak így e helyen egy szép tere nyíljon. Vajha minél több ily áldozatké z pol-gára lenne e városnak.

Egy néhány újabb törvény kihirdetése a sze-mélyi ügyek bejelentése után a közgyűlés délutáni fél egy órákor véget ért.

Az országgyűlés utolsó hete.

Az országgyűlési képviselő urak jogos ki-váncsisága, hogy sörthetetlen dicsőségük meddig tart, immár ki van elégtve. Csak a folyó héten marad még együtt az országgyűlés, a jövő hétfőn megtörténik a feloszlatás.

A kormány elhatározása valami nagy mozgal-mat nem idézett elő a képviselők közt. Ellenkezőleg; általános a fellelegzés, hogy a kínos bizonytalan-ságtól megszabadultak s hogy biztos alapon dolgoz-hatják ki működésük tervét a választási hadjáratra. Csak a legújabb keletű honatyák sajnálják talán, hogy a választók kegyének megszerzésére fordított fáradságuk sikere oly rövid ideig tartott s ajfent kell kezdeniök a harcot, melyet alig fejeztek be.

A képviselőház első ülése a kőthónapos nyári szünet után igen erős látogatottságnak örvendett s a képviselők Széll Kálmán miniszterelnököt még inkább igénybe vették, mint máskor tenni szokták. Ez azonban legkevésbé sem zavarta a miniszter-elnök jókedvét, melyet magával hozott a t. Házba. Kivüle Fejérváry Géza báró honvédelmi miniszter volt számos szívvelyes figyelem tárgya. Szinte virágzó színben van s marciális megjelenésén legtávolabbról sem lehet észrevenni kiállott nagy betegségét, vagy ötvenéves katonai jubileumának izgalmas fáradalmait.

Darányi Ignác földművelésügyi miniszter-nek alkalma nyílt az ülés berekesztése előtt, hogy egy esinos erkölcsi sikert szerezzen. Molnár Jó-zsiás függetlenségi párti képviselő két interpellációt intézett hozzá ama panaszok ügyében, melyek a székelvöldön mindhangosabban lesznek hallhatók az 1879. évi erdőtvény végrehajtása ellen. A ter-jengésséggel szemben, melylyel Molnár a dolgot elő-adta, rendkívül jótékonyan hatott az a szigorú tár-gyilagosság és szabatos rövidség, melylyel Darányi ideiglenes válaszát megadta, mely az egész Ház tetszésével találkozott. Különben Molnár Józsiás, k.

hegyet, ama lányékáról furta meg a gyerek a fada-rabot; átnézett a lyukán gyönyörűséggel, köröszül fujt rajta egyszer-kétszer, aztán a földbe szurta a bicskát, a zsebéből meg előcipelt egy szál köczfonalat. Gézuska inai nem birták addig a guggolást leült a kertészgyerek mellé: leste-várta, mire mehet? Szinte elfeledkezett a laptájáról.

— Aztán mondd, mi lesz az, amit csinálasz?
— Bugattyu lesz, ha igaz lesz.
— Játék? Mi? Valami parasztjáték? ...
Hé? ... Na!

Gábor átfűzködté fonalat az ostorvég lyukán, hogy furfangos nyolcszám formában találkozzon a kereszbe-szála benne éppen. A szabad két végén takács-csomót kötött, csomókból kimaradt fonalfar-kakat levágta, a bicskát megtörölte a térdéhez, s be-csukta aztán a zsebébe tette. Akkor felelt csak Gé-zusának: s mintha félne!

— Na. Eddig megvan. Nézzük szól-e?
— Mit akarsz? Csak nem fog ez a rongy beszélni?

Gábor a balhüvelyujjára akasztotta a madzag kerekfejű hurkát, a jobb mutatóra a csomós felét, megcsóválta a szerszámot, hogy a spárgája becsa-vargódon: aztán meghuzta vízint és nagyon. A fapéczek elkezdett cserebogarat játszani: pörgött: bugott.

Akkor kevélykedett a kertészgyerek:
— Na, ugy-e, hogy szól?
— Mit szól? Na?
— Bug. Hisz azért bugattyu.
— És ezt most ugy-e nekem adod?
— Nem adom biz én. Csináljon más is.
— Ne szemtelenkedj, hallod? ...

— Ni, most bug szépen, hogy egy kicsit meg-járódott ...

— Adod ide le?
— En se kértem a más laptáját ... Sose szorultam a más játékára.

A kertészgyerek félrefordult, ugy bugatta, já-rata az új szert. Az meg nem is bugott már, ha dongott erősen.

Gézuika jobb is szeretne volna azt már minden dobnál, (akit nem szabad verni); trombitánál, (akit nem szabad fujni); puskánál, (a kinek madzagra kötik a dugóját); — s bolond nagy képes-laptánál, akit most ott szorongat a sövény töviské alja ... Kaptá, odaigérté a laptát a bugattyuért.

— Legyen a tied. Ez a micsoda meg az onyém lesz ... No ... Hé? Hogy is hinak?

— Bugja a bugattyu, nem hallja?

— Ne gorombáskodj megint! Vedd ki azt a laptát, legyen a tied; eserőlünk!

— Nem, én mert a csere csalással jár ...

— Igen? Ez megint gorombaság volt? Mi?

A következő pillantásban kikapta a kertész-gyerek kezéből s beszaladt vele, be, be, biztos álta-lomba: a paradésló-stálló végire. Megpörgötte a játékokat ő is, mint Gábor, huzta a madzag vágós két végét, — s ebadta szere: nem szolt, nem bugott csak kalimpált. Mert erő kell ahhoz, hogy a bugat-tyu kelepeljen, szóljon. Megpróbálta még egyszer-kétszer, s hogy hasztalan próbálta, odadobta a bu-gattyut a telekdomb tetejére:

— Fene egyen meg!

VI.

A bugattyu miatt megfeledkezett Gézuika az nzsónáról. Most kéttetejével eszébe jutott, hogy ő éhes.

A konyhára ment egyenest:

— Te Mária hozd a kávémat ... Hé, az a kalács kis darab nagyon, nem ettél el belőle?

— Ugyan menjen az ilyen beszéddel!

— Ugy? Te gorombáskodol? Téged én, meg-mondom megint, el foglak csapatni ...

— El tudok én menni elesapás nélkül is.

— Já? ... Szakácsné, hány koczka ezukor van ebben a kávéban?

— Annyi van, amennyi köll.

— Te is kezdésze velem feleselni? Na vár!

— Várjon a Jézus, magát meg vigye már az ördög. Ne okoskodjon, mert kapok egy cizrokeprűt, aztán kitisztítok valakit innen, ha a nyakam bele-szakad is.

— Hát szakadjon el a nyakad! Tudod!

A pillanatban kinyílt az ebédőbe járó kis ajtó, a tekintetes asszony nyitotta ki:

— Micsoda láрма ez itt, szakácsné?

Gézuika belecsimpészkedett a mamája közébe s ő felelt:

— Ezek itt velem gorombáskodni akarnak mindég! ...

A szakácsné nem hagyta magát:

— Csókolom a kezit a tekintetes asszonynak ...

Akkor eszébe jutott neki a dajkaságban lévő kisgyereke, másképp szolt, mint előbb kigondolta:

— Géza ifjúr tudhatná azt már, hogy fél-fél koczkaival több ezukort teszek a kávéjába ...

— Na, de azért csak nem muszáj veszekedni, lármázni?

Gézuika is fordított a köpenyegen:

— Nem is a szakácsné lármázott, csak a Mari ...

a választ, mint az egész Ház, szintén tudomásul vette, tulajdonképeni célját elérte, mint ezt Fürster Ottónak egy közbeszólása elárulta. Kortesbeszédet tartott, s emellett megtakarította a törvényes költségeket, melyek az ily beszédekkel járn szoktak.

Egyé-ként könnyen érthető, hogy most minden képviselő, minden érzékével, egész gondolkodásával a választókerületében van s hogy a pártok is főképpen a közlő választásokkal vannak elfoglalva. A nagy szabadelvű párt nagy lelki nyugalommal indul a választási mozgalomba. A tulnyomó, hatalmas többség máris biztosítva van számára, és csak az lenne kíváncsi, hogy a párt tagjai lehetőleg kerüljék a hadüzenetet egymás ellen.

A Kossuth Ferenc vezetése alatt álló függetlenségi párt mutat némi bizalmat, még a néppártban és az Ugron-pártban már most lehet észrevenni bizonyos kedveskedettséget.

Nagyban és egészben pedig feltehetjük, — írja a „Poster Corresp.” hogy az első választások Széll Kálmán miniszterelnök kormányzata alatt sokkal nyugodtabb befolyásnak lesznek, mint eddigelő bármikor voltak, és ez nem éppen a legkisebb jójezím lesz a dícsősegre, melyet Széll Kálmán magának igényelhet.

VIDÉK.

Kovácsna, szept. 6.

Választási mozgalmak.

Orbai járás választó közönsége tudomást szerezvén az Országháznak szeptember 9-én történendő feloszlásáról, már kezdenek a választó polgárok gyülekezni és a képviselő választásról egyet-mást megbeszélni.

Abban azonban mindenki egyetért, hogy Sándor József jelenlegi képviselőnk mellett szilárdul megáljuk és kitartjuk a választási harcot.

Hire jár a községekben, hogy a képviselő beszámolóját megtartandó nemsokára haza jön és körülünk fogjuk őt tisztelhetni.

A munkás, a közügyekért fáradozókat nem ismerő tevékeny és rokonszenves képviselőt, a mi Székely testvérünket a közhangulattól indíttatva nyilvánosan is felkértem, hogy siessen haza a mi körünkbe és foglalja el a számára hazafias lelkesedéssel megőrzött szilárd talajt; tartsa meg beszámolóját és mondja el az általa jövőben követendő politikai irányt!

Tárt karokkal várunk „Cultur József” kedves képviselő barátunk!

Csia György,
szabadelvű párti elnök.

NAPI HIREK.

— **Tanári kinevezések.** A kézdívársárhely-kantai r. k. főgymnasiumnál a 7-ik osztály megnyitásával szervezett tanári állások egyikére Dónes Béla egyházmegyei áldozó pap, alapvizsgás tanárjelölt nevezetett ki, míg a másik tanszékre Szemida István marosvásárhelyi r. k. főgymnasiumi világi tanár helyeztetett át.

— **Új segédlelkész.** Rada Elek minorita áldozópap és kézdívársárhelyi r. k. segédlelkész, Dr. Csák György Alajos tartományi főnök hivatalból áthelyezte hasonló minőségben Nyirbátorba s helyébe segédlelkészé Karabély István minorita áldozó papot nevezte ki.

— **Gyilkossági merénylet Beksics ellen.** Beksics Gusztáv min. tan., orsz. képviselő. Tegnap, a mint Budapestről az országgyűlés után Pomázra megérkezett, Nagy János nevű elbocsátott szolgája gyilkossági merényletet akart elkövetni. Este 6 óra 16 perckor érkezett a vonat Pomázra. Benjámin Vilmos vasuti őrnök feltűnt Nagy János gyanús viselkedése a pályaudvaron. Mielőtt Beksics a vonatból kiszált volna, Benjámin odilépett hozzá. — Meltóságos uram, vigyázon, mert Nagy János meg akarja támadni. Alig, hogy elhangzottak e szavak, rejték helyéből előbujt Nagy János, zsebéből egy ólesre fent kést rántott elő s le akarta szurni Beksicset. Ebben a pillanatban a vasuti őrnök mindkét kezét lefogja, átnyalábolja Nagy Jánost s dulakodás támad közöttük. A vonaton négy csendőr utazott, a zaira figyelmessé lettek s Benjámin vasuti őrnök segítségére rohantak. Nagy János kiszabadította magát s futásnak eredt. A csendőrök nem bírták elérni, utána kiállították háromszor is: — Állj! Állj! Állj! Nagy János nem állott meg, mire a csendőrök utána löttek. Négy lövés dördült el. Az utolsó után Nagy holtan terült el. Beksicsot az izgalmas jelenet betegge tette.

— **Veni Sancte.** Az iskolákban véget értek a beiratások és kezdetét vette az új iskolai év. Ez mindig bizonyos ünnepélyességgel szokott történni a legtöbb iskolában. A helybeli róm. kath. főgymnasiumban már a mult esőtörtökön tartott meg a

Veni Sancte, az áll. el. fiu- és leány, a polgári fiu- és leányiskolák részére pedig vasárnap (szept. 8-án) délelőtt 10 órakor lesznek az ünnepélyes Veni Sanctek megtartva. A róm. kath. templomban Tamási Imre plebános és hitoktató, az ev. ref. templomban pedig Szabó Jenő lelkész és hitoktató az ifjúsághoz és a szülőkhöz alkalmazott beszédeket fognak tartani, melyekre az összes tanuló-ifjúság testületileg fog a tanító és tanárok vezetésével megjelenni. Eszép ünnepélyeket a szülők és a tanításiügy barátai figyelmébe ajánljuk ez uton is.

— **Dr. Török Andor** polgármestert Kézdívársárhely város képviselőtestülete szordai közgyűlésében egyhangulag megválasztotta az iparos tanonciskola felügyelő bizottságába rendes taggá.

— **Szép alapítványok.** Kézdívársárhely város képviselőtestülete humánus gondolkodásának ujabban is szép tanujelét adta. A helybeli „Erzsébet” árva-leány nevelőintézet és a sepsi-szentgyörgyi megyei fiúárvaszeretetház javára 2—2000 koronás alapítványt tett a gyánpénztári alapból. Ez alapítványok révén jogot szerzett a város arra, hogy 1—1 árva gyermeket a két árvaházban időről-időre elhelyezzen. A képviselőtestület nem eslekedett a jók elismerése, az árvák halálja kíséri.

— **Papválasztás.** Ilyefalván szept. 17-én lesz a Szabó Jenő kézdívársárhelyi pappá történt megválasztásával megüresedett papi állás betöltése. Ötön pályáztak és pedig: Berde Sándor lelei, Samuel Aladár balavásári lelkész, Szász Béla kolozsvári segédlelkész, Takács Károly kökösi és Veres Károly papolezi papok. Közülük lesz a választás, melynek eredménye elé nagy érdeklődéssel tekintenek.

— **Papi kinevezés.** Kézdívársárhelyi Kovács József jelesen végzett theologus kinevezetett rendes lelkész Székelyre.

— **Az erdélyrészi szini kerületbe Kézdívársárhely** város is belépett s a választmányban városunkat Dr. Török Andor polgármester képviseli. A jövő két évre az engedélyt a választmány Micskei György szinigazgatónak adta meg, ki minden évben június 1—30-ig fog jól szervezett társulatával Kézdívársárhelyen szini előadásokat tartani. Ez idő alatt városunkban más szinigazgató előadásokat nem tarthat.

— **5%.** Ez a szám azt jelenti, hogy Kézdívársárhely adózó polgársága a város céljaira korábban megszavazott 30% pótdó helyett a tanács javaslata s a képviselő testület határozata csak 25%-ot fog 1902-ben fizetni. Ez is valami.

— **Székely iparos szövetkezetek vállalkozása.** A marosvásárhelyi kereskedelmi és iparkamara a napokban torjesztette fel a székely kisiparosok bakkancs szállítására vonatkozó ajánlatát a kereskedelmi kormányhoz. Ezuttal 10 alkalmi és bejegyzett szövetkezet 17810 pár bakkancs és 13410 könnyű cipőre tett ajánlatot. Ez az összeg a pályázatban kiírt mennyiséget jóval felülmulja.

Az ország összes kisiparosainak juttatott mennyiséget egyedül a székely iparosok is elkészítenék. Az ajánlatok Kézdívársárhelyről, Szent-Györgyről, Altorjáról, Székely-Udvarhelyről, Baróthról, Kovásznáról és Maros-Vásárhelyről valók. A 10 szövetkezetben mintegy 500 székely iparos van.

Háromszék vármegye legtöbb adót fizető bizottsági tagjainak névjegyzéke.

— Az 1902-ik évre. —

(Folyt. és vége.)

71. Damokos Mihály, birtokos, Alosernáton 633 kor. 65 fl. 72. Gyárfás Sándor, vámhaszonbérlet, Sepsi-Szent-György 633 kor. 09 fl. 73. Bogdán Arthur, takarékpénztári vezérigazgató, Sepsi-Szent-György 630 kor. 12 fl. 74. Deák Zsigmond, birtokos, Telek 622 kor. 67 fl. 75. Jakab István, takarékpénztári vezérigazgató, Kézdí-Vásárhely 607 kor. 75 fl. 76. Dr. Szacsavay Gyula, ügyvéd, Kézdí-Vásárhely 598 kor. 98 fl. (ügyvédi oklevél). 77. Damokos Ákos, birtokos, Árapatak 593 kor. 17 fl. 78. Köllönte László, vendéglős, Kézdí-Vásárhely 590 kor. 88 fl. 79. Gold-József, kereskedő, Előpatak 590 kor. 70 fl. 80. Szőcs Boldizsár, kereskedő, Zágón 585 kor. 79 fl.

Mari már akkor az ebédlőben igazgatta az egy-szál eszéze alá a szalvétát, s neki meg az jutott eszébe, hogy az igazi dologidő nem kezdődött még meg, hát jobb a szegénynek nyelni. Nem is montette magát, csak szepegett.

A csendességben megint a tekintetes asszony szóalt meg:

— És te pubim, meg se csókolsz? No megálj! Adok én neked, csak a kalácsod megedd!

Gézuka a lábaival dobolt a magos szék lábain:

— S mit adsz, libe mama?

— Megtudod akkor... Hanem ugy-e: hol van a laptád?

Gézuka lenyelt egy félragatlan kalácsfalatot, aztán siránkozóra fogta amugy is vékony hangját:

— Elcsalta tőlem a kertészgyerek... Valami hitvány játékot adott érte...

— S hol az a játék?

— Mamukám, a szemétre dobtam olyan volt.

A tekintetes asszony elkapta a gyerek hadonászó, bizonyító kezét és megcsókolta:

— Maga okos! Kis okosom maga!...

Az ilyen ócska játék tele van bacillussal.

— Állat az is, mint vakondok?

— Még alattomosabb... Beviszi magát a testbe és betegség lesz belőle... Édes pubim, maga, édes okosom... A laptáért pedig loküldök, megmosatom lugban, ha a színe lemén is... Fehéren is megérne egy forintot... Mari bejött a csészéért s jelentette, hogy a kertésznek hozott valamit: bejöhet-e?

Gézuka felelt:

— Csak hadd jöjjön! A fia elcsalta a laptámat...

A kertésznek a laptát hozta: alássan kezét csókolt s bocsánatot kért, hogy né, az a rossz gyermek csak most mondta, hogy ez a gyönyörűség odaki felejtődött... Meg is ázott pedig már egy keveset... Hanem ki is kapott az a kutya makacs gyerek...

— Na, igen, kertésznek, Gézukától kicsalta ezt a laptát a maga fia, cserébe valami paraszt játékért...

— Bugattyu volt, kezeit csókolom... Ám az is maradjon az ifiúr... Csinál még az én fiam olyat, mikor a vakondokat lesi... Csak nagyon megkérem tekintetes asszony, tessék ezt a kis hibát elnézni.

VII.

Mikor maguk maradtak, a tekintetes asszony az ölébe vonta Gézukát és megfeddette.

— Pubi! Maga aztán ne álljon szóba az ilyen piszok paraszt néppel... Komisz mind... Ne keveredjen közük többet... Pá! Megértette?

Gézuka igengedett, aztán belekapaszkodott az anyja nyakába fölöttébb:

— Csak egy darab kalácsot szeretnék még... A részemnek a Mari otte meg a felét...

A tekintetes asszony megsimogatta a gyerek szőszí fejét.

— Csengetek... Ámbár a szabad levegő is használt a maga étvágyának... Mari! Kalácsot!... Mari! Gézuka utána szúrta a fogai közül:

— A fene egye meg magát!...

Ugy is lehetett érteni:

— Nagyon szeretem a mamát...

81. Damokos Dénes, birtokos, Alesernáton 578 kor. 44 fil. 82. Bándi István, kereskedő, Kézdi-Vásárhely 575 kor. 67 fil. 83. Kocsis Gábor, birtokos, Márkosfalva 563 kor. 64 fil. 84. Blaskó Lajos, mészáros, Seps-Szent-György 564 kor. 84 fil. 85. Ujvárossy József, birtokos, Uzon 562 kor. 69 fil. 86. Imreh Albert, birtokos, Étfalva-Zoltán 559 kor. 79 fil. 87. Csizsár Imre, szeszgyáros, Kézdi-Vásárhely 558 kor. 45 fil. 88. Molnár Lajos, birtokos, Alesernáton 557 kor. 25 fil. 89. Id. Joós Elek, birtokos, K.-Borosnyó 555 kor. 16 fil. 90. Damokos János, birtokos, Alesernáton 555 kor. 11 fil.

91. Dr. Szász László, ügyvéd, Seps-Szent-György 552 kor. 88 fil. (ügyvédi oklevél). 92. Werzár Gergely, birtokos, Uzon 535 kor. 96 fil. 93. Geréb János, ügyvéd, Imecsfalva 533 kor. 32 fil. (ügyvédi oklevél). 94. Hadnagy Gyula, birtokos, Dálnok 528 kor. 93 fil. 95. Gazda Gyula, vármegyei főszámvéve, Seps-Szent-György 524 kor. 21 fil. 96. Imecs János, birtokos, Torja 521 kor. 97. Dezi Bálint, birtokos, Kézdi-Vásárhely 520 kor. 21 fil. 98. Dr. Bene István, ügyvéd, Seps-Szent-György 513 kor. 22 fil. (ügyvédi oklevél). 99. Bogdán Florian, vállalkozó, Seps-Szent-György 510 kor. 99 fil. 100. Szőcs Bilint, mészáros, Kézdi-Vásárhely 508 kor. 37 fil.

101. Fejér Antal, kereskedő, Kézdi-Vásárhely 506 kor. 80 fil. 102. Fejér Károly, kereskedő, Kézdi-Vásárhely 506 kor. 79 fil. 103. Sára Lajos, kir. járásbíró, Kovászna 503 kor. 74 fil. (bírói oklevél). 104. Beczasi Imre, birtokos, Dálnok 490 kor. 56 fil. 105. Benke Géza, birtokos, Eresztevény 487 kor. 71 fil. 106. Hary Gyula, háztulajdonos, Seps-Szent-György 485 kor. 16 fil. 107. Kelemen Lajos, tiszti ügyész, Seps-Szent-György 482 kor. 77 fil. (ügyvédi oklevél). 108. Beczasi Kristóf, birtokos, Zágoo 479 kor. 77 fil. 109. Kovács Gábor, ügyvéd, Nagy-Ajta 479 kor. 42 fil. (ügyvédi oklevél). 110. Nagy Dénes, birtokos, Kézdi-Vásárhely 477 kor. 39 fil.

111. Ince Kálmán, birtokos, Uzon 475 kor. 7 fil. (gazd. oklevél). 112. Deák Boldizsár, birtokos, Barátos 469 kor. 53 fil. 113. Forró Pál, birtokos, Angyalos 467 kor. 30 fil. 114. Gidófalvi István, nyug. miniszteri tanácsos, Kolozsvár 464 kor. 85 fil. 115. Ovári Károly, birtokos, Seps-Szent-György 462 kor. 94 fil. 116. Nagy Lázár (József-é), birtokos, Kézdi-Vásárhely 459 kor. 63 fil. 117. Nagy Elek, gőzfürdőtulajdonos, kalapos, Seps-Szent-György 456 kor. 78 fil. (iparkamarai tag). 118. Deák Domokos, birtokos, Kovászna 454 kor. 86 fil. 119. Dr. Daday Vilmos, kórházi főorvos, Seps-Szent-György 452 kor.

68. fil. (orvosi oklevél). 120. Zayzon Lázár, ügyvéd, Kézdi-Vásárhely 451 kor. 52 fil. (ügyvédi oklevél).

121. Nagy Elek, cipész, Seps-Szent-György 449 kor. 62 fil. (iparkamarai tag). 122. Szaecsvai Sándor, birtokos, Nyujtód 449 kor. 08 fil. (ügyvédi oklevél). 123. István Dániel, birtokos, Kézdi-Vásárhely 446 kor. 21 fil. 124. Kónya György, birtokos, Angyalos 445 kor. 62 fil. 125. Vajna Dénes, nyug. kir. törvényszéki bír., Gidófalva 440 kor. 96 fil. (bírói oklevél). 126. Ifj. Ötves Pál, gyógyszerész, Seps-Szent-György 432 kor. 04 fil. (gyógyszerész oklevél).

Póttagok.

1. Hadnagy Vince, birtokos, Kovászna 431 kor. 48 fil. (okl. gazdász). 2. Kozma Miklós, birtokos, Besenyő 429 kor. 35 fil. 3. Ince István, tagosító mérnök, Kézdi-Vásárhely 428 kor. 62 fil. 4. Ehédi Mihály, háztulajdonos, Seps-Szent-György 422 kor. 90 fil. 5. Kovács János, gabonakereskedő, Kézdi-Vásárhely 421 kor. 73 fil. 6. Gál Antal, nyug. várm. alszámvevő, Brassó 414 kor. 40 fil. 7. Ifj. Czimbalmos Ferencz, műasztalos, K.-Vásárhely 410 kor. 72 fil. (iparkamarai tag). 8. Vajna Domokos, birtokos, Torja 397 kor. 81 fil. 9. Potsa Gyula, birtokos, Peselnek 397 kor. 46 fil. 10. Rápolthy Gábor, birtokos, Alesernáton 395 kor. 05 fil.

11. Kovács István, szűcs, Kézdi-Vásárhely 392 kor. 34 fil. 12. Tana Samu, községi jegyző, Balón 388 kor. 95 fil.

Összeállította Háromszék vármegye igazoló-választmánya Seps-Szent-Györgyön, 1901. augusztus hó 21. és 22-ik napjain tartott ülésében.

Ujváossy József s. k. Vajna Miklós s. k.
kir. tanácsos, elnök. vármegyei főjegyző, jegyző.

Felelős szerkesztő: Vajna Károly.
Kiadó laptulajdonos: Ifj. Jancsó Mózes.

KÖZÖNSÉG KÖRÉBŐL.)*
A bőripar hanyatlása K.-vásárhelyen.
Kézdi-Vásárhely, szept. 1.

Tekintetes Szerkesztő Ur!

Nagy érdeklődéssel olvastam a „Kiknek nem kell az állam segítsége” cz. cikket a Székelyföldnek, mely a bőriparral foglalkozókra nézve igen sok megismeretelnyel való tartalmaz. Engedje meg, hogy én, a ki a gyakorlati életből ismerem a bőripar helyzetét városunkban, egy pár szót felvilágosításul, b. lapjában mondjak el.

Városunkban a bőripar az 1886-ban kiűtött romániai vámháborúig, ha nehézségekkel is, de létjogát fentartotta. A vámháború azonban egészen elzárta úgy a timár, mint a csizmadia iparosok előtt a piacot s azóta alig tengünk-lengünk, még ha kétszeresét szorgalmat fejtettünk is ki. Igen sokan tönkrementek közülünk s nem egynek abba kellett időnként hagyja mesterségét, hogy egyéb után látva, családjá fentartását biztosíthassa.

En beláttam helyzetünk nehézségeit s miután az ország nagyobb piacain gyakorlati ismereteket szereztem, 1889-ben több iparos társamnak javaslatot tettem, hogy helyzetünkön miképen kellene segítenünk. Javaslatomat nem fogadták el s inkább egy másféle kísérletet tettek, de ez defecitál végződött társulatunk anyagi állapotára nézve.

1891-ben romlásunk tovább folyt. Kereskedőink, főleg a fővárosiak nemcsak minket, hanem az ország minden részét, előzőlötték nagymennyiségű amerikai olcsó hibás nyers anyaggal, egyik ügyünk a másiknak adta az ajtó kilincsét, s a hibás árukat egymás után nyomták az iparosok nyakára. Ez tönkretette a bőriparosokat, a kiknek nagyrésze fizetésekreptelenné lett.

S ma már a timár ipar nálunk majdnem végórát járja s ha a magas kormány segítségére nem jön: bizony nagy baj lesz nálunk.

Epen ezért nem lehet eléggé sajnálni, hogy voltak olyanok is, kik a Sztodola József miniszteri kiküldött itt jártakor az állami segítség ellen nyilatkoztak. Nekünk égető szükségünk van az állam minél nagyobb támogatására, ha azt akarjuk, hogy parunk lábra álljon. Igen, kérjük tisztelettel a nagyméltóságu kereskedelmi miniszter urat, hogy ne fordítsa el tőlünk jóakarátát: adja meg nekünk a Sztodola József miniszteri megbízott ur által ingyen megajánlt gépeket. Adjon nekünk olcsóbb szállítási díjtételeit a vasuton, hogy így távolabbi piacra is szállíthassuk áruinkat. Jöjjen segítségünkre, akként is, hogy egy néhány székely fiut valamelyik jó hírű bőrgyárnál államköltségen képeztesse ki, hogy ezek aztán ide haza jöven, itten tovább fejlesztői legyenek bőriparunknak.

Ezen kedvezmények és segítségek megadásával, ha arra a nagyméltóságu miniszter ur érdemesíteni fog minket, hiszem, hogy nagy hanyatlásnak indult bőriparunk, ha lassan is, de biztosan javulni fog. Azért ismételtlen kérjük a felsorolt kedvezmények mielőbbi megadását.

Kiváló tisztelettel

Török János.

*) E rovatban közérdekű dolgoknak készséggel adunk helyet, a felelősség azonban a beküldőt illeti. A szerk.

Hirdetések.

ÉRTESÍTÉS.

Tisztelettel értesítem a helybeli és vidéki nagyrődemű fürdőző közönséget, hogy a kézdívásárhelyi takarékpénztár tulajdonát képező

gőz- és kádfürdőt

haszonbérbe kivettem és azt folyó hó 8 án, vasárnap megnyitom, s mint szakképzett fürdőmester saját kezűleg fogom kezelni; utóbbi években Kolozsváron a Diánna és Erzsébet gőz- és kádfürdőnek voltam kezelője.

A helybeli gőz, porcellán és ezement kádfürdők minden igényeknek teljesen megfelelők, kényelmes medencékkel és rendszerű zuhanyokkal van ellátva, a kádfürdők osztályát kényelmesebbé teszi az, hogy földszinten földbe mélyített porcellán és ezement kádak állanak a nagyrődemű közönség rendelkezésére.

A fürdő intézet összes osztálya gőzfűtéssel van bere dezve.

Teljes szakképzettségemmel fogva oda törekszem, hogy a fürdőző közönség teljes meglegedését kiérdemeljem, a nagyrődemű közönség becses pártfogását kérve vagyok

teljes tisztelettel:

(127 2 -2)

VADON BERTALAN, fürdő-bérlő.

Hirdetések

olcsó áron felvétetnek e lap k adóhivatalában.

131.564. VII. a. sz. m. kir. Belügyminiszter.

Erdély legkitünőbb új ásvány- és gyógyvize: Bodok süttőpataki

„VILMA-FORRÁS.”

A „Vilma-forrás” vize egyike a legkedvezőbb vegyi összetételű földes alkalikus ásványvizeknek. Mint gyógyvíz orvosi tekintélyek által javallva van: a légző szervek és gyomor hurutos bántalmainál, emésztési hiányoknál, étvágytalanságnál, a húgyszervek hurutos bántalmainál, esont képződésnél és Brighth kóránál stb.

Mint élvezeti víz kristály tisztasága és kellemes savanykás ízénél fogva páratlan ásványvíz.

BIZONYÍTVÁNY.

A süttőpataki „Vilma-forrás” ezim alatt forgalomba lévő gyógyvizet sikerrel alkalmaztam mind ama betegségekke szemben, melyek ellen hasonló összetételű ásványvizek szoktak alkalmaztatni.

Kolozsvárt, 1901. április 12-én.

professor Dr. Purjesz Zsigmond s. k.

Főraktár: Kovács Sándor urnál Kézdívásárhelyen.

Szétküldési központ: Seps-Bodok.

Barabás Ferencz,

21. 11-0.

gyógyszerész a „Vilma-forrás” kezelője